

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
МИНИСТЪР

ЗАПОВЕД

№ РД 09 - 981/09.06.2009 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 42, ал. 1 и ал. 2 от Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с организирането и провеждането на държавните изпити за придобиване степен на професионална квалификация по професията “Десенатор на текстил“/ ДВ, бр. 20 от 06.03.2007

УТВЪРЖДАВАМ

Национална изпитна програма за провеждане на държавни изпити за придобиване на трета степен на професионална квалификация за професия код **542010 Десенатор на текстил**, специалност код **5420102 Десениране на плетени площни изделия** от професионално направление код **542 Производство на текстил, облекло, обувки и кожени изделия**, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Контрол по изпълнението на заповедта възлагам на Кирчо Атанасов – заместник-министър.

ДАНИЕЛ ВЪЛЧЕВ
ЗАМЕСТИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СППОО	Наименование
Професионално направление	542	ПРОИЗВОДСТВО НА ТЕКСТИЛ, ОБЛЕКЛО, ОБУВКИ И КОЖЕНИ ИЗДЕЛИЯ
Професия	542010	ДЕСЕНАТОР НА ТЕКСТИЛ
Специалност	5420102	ДЕСЕНИРАНЕ НА ПЛЕТЕНИ ПЛОЩНИ ИЗДЕЛИЯ

Утвърдена със Заповед № РД 09 - 981/09.06.2009 г.

София, 2009 година

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за организиране и провеждане на държавните изпити по теория и по практика на професията и специалността за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по професията професията **542010 Десенатор на текстил**, специалност **5420102 Десениране на плетени плоски изделия** от професионално направление **542 Производство на текстил, облекло, обувки и кожени изделия**, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Целта на настоящата национална изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по изучаваната професия и специалност.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) в съответствие с Държавното образователно изискване за придобиване на квалификация (Наредба № 17 от 12.12.2006 г. за придобиване на квалификация по професия **Десенатор на текстил**, изд. ДВ, бр. 20 от 06.03.2007 г.).

Държавните изпити по теория и по практика на професията и специалността се провеждат в съответствие с изискванията на ЗПОО и Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

Настоящата национална изпитна програма съдържа:

- 1. За държавния изпит по теория на професията и специалността:**
 - а. Изпитните теми с план-тезиса на учебното съдържание.
 - б. Критерии за оценяване.

- 2. За държавния изпит по практика на професията и специалността:**
 - а. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания.
 - б. Критерии за оценяване.

- 3. Система за оценяване.**

- 4. Препоръчителна литература.**

- 5. Приложения:**
 - а. Примерен изпитен билет за държавния изпит по теория на професията и специалността.
 - б. Примерно индивидуално практическо задание.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Изпитни теми с план-тезис на учебното съдържание

Изпитна тема № 1: Проектиране на памучен цветен десен за горно детско облекло, изработено на линейна плетачна машина

План-тезис:

- Текстилни материали, подходящи за осъществяване на десена и техните свойства;
- Устройство, изисквания и конструктивни особености на машината. Мостриращи възможности на машината;
- Подходяща плетка за изпълнение на десена – свойства и графично изображение;
- Проектиране на десена;
- Методи за изпитване на текстилните материали, подходящи за десена;
- Суровини и материали в плетачното производство, описани на чужд език по избор;
- Организация на производствения процес;
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Изобразете графично други плетки, които могат да се изработват на линейна плетачна машина.

Дидактически материали: Схема на линейна плетачна машина, мрежна хартия, цветни моливи и гума.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1:	Максимален брой точки
1. Познава текстилните материали и технологичните им свойства, и прави избор за конкретното изделие.	4
2. Описва устройството и действието на машината.	6
3. Прилага мострените възможности на машината при проектирането на десена. Изобразява плетката в графичен вид.	15
4. Разработва композиция на повтора. Описва последователността на процесите при проектиране на десена.	10
5. Показва знания по чужд език.	3
6. Посочва подходящи методи за изпитвания на материалите и на готовото изделие.	5
7. Показва знания по икономически и трудово-правни въпроси.	3
8. Описва правилата за безопасна работа и изискванията за здравословни условия на труд.	4
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 2: Проектиране на цветно-структурен десен за горно дамско облекло, изработено на плоскоплетачна машина

План-тезис:

- Текстилни материали, подходящи за осъществяване на десена и техните свойства;
- Устройство, изисквания и конструктивни особености на машината. Мостриращи възможности на машината;
- Подходяща плетка за изпълнение на десена – свойства и графично изображение;
- Проектиране на десена;
- Методи за изпитване на текстилните материали, подходящи за десена;
- Суровини и материали в плетачното производство, описани на чужд език по избор;
- Закон за търсенето и предлагането;
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Предложете вариант на технологична карта за плетене на площно изделие.

Дидактически материали: Схема на плоскоплетачна машина, мрежна хартия, цветни моливи и гума.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2:	Максимален брой точки
1. Познава текстилните материали и технологичните им свойства, и прави избор за конкретното изделие.	4
2. Описва устройството и действието на машината.	6
3. Прилага мострените възможности на машината при проектирането на десена. Изобразява плетката в графичен вид.	15
4. Разработва композиция на повтора. Описва последователността на процесите при проектиране на десена.	10
5. Показва знания по чужд език.	3
6. Посочва подходящи методи за изпитвания на материалите и на готовото изделие.	5
7. Показва знания по икономически и трудово-правни въпроси.	3
8. Описва правилата за безопасна работа и изискванията за здравословни условия на труд.	4
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 3: Проектиране на цветно-структурен десен за горно мъжко облекло, изработено на плоскоплетачна машина

План-тезис:

- Текстилни материали и свойствата им, подходящи за осъществяване на десена;
- Устройство, изисквания и конструктивни особености на машината. Мостриращи възможности на машината;
- Подходяща плетка за изпълнение на десена – свойства и графично изображение;
- Проектиране на десена;
- Методи за изпитване на текстилните материали, подходящи за десена;
- Суровини и материали в плетачното производство, описани на чужд език по избор;
- Организация на производствения процес;
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Проектирайте гладка и ребрена ластична плетка, подходящи за горно облекло – мъжки пуловер.

Дидактически материали: Схема на плоскоплетачна машина, мрежна хартия, цветни моливи и гума.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3:	Максимален брой точки
1. Познава текстилните материали и технологичните им свойства, и прави избор за конкретното изделие.	4
2. Описва устройството и действието на машината.	6
3. Прилага мострените възможности на машината при проектирането на десена. Изобразява плетката в графичен вид.	15
4. Разработва композиция на повтора. Описва последователността на процесите при проектиране на десена.	10
5. Показва знания по чужд език.	3
6. Посочва подходящи методи за изпитвания на материалите и на готовото изделие.	5
7. Показва знания по икономически и трудово-правни въпроси.	3
8. Описва правилата за безопасна работа и изискванията за здравословни условия на труд.	4
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 4: Проектиране на релефен десен за горно детско облекло, изработено на кръглоплетачна машина с голям диаметър

План-тезис:

- Текстилни материали и свойствата им, подходящи за осъществяване на десена;
- Устройство, изисквания и конструктивни особености на машината. Мостриращи възможности на машината;
- Подходяща плетка за изпълнение на десена – свойства и графично изображение;
- Проектиране на десена;
- Методи за изпитване на текстилните материали, подходящи за десена;
- Суровини и материали в плетачното производство, описани на чужд език по избор;
- Закон за търсенето и предлагането;
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Проектирайте гладка и вълнообразна двупакова плетка, подходяща за бебешко горно облекло.

Дидактически материали: Схема на кръглоплетачна машина, мрежна хартия, цветни моливи и гума.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4:	Максимален брой точки
1. Познава текстилните материали и технологичните им свойства, и прави избор за конкретното изделие.	4
2. Описва устройството и действието на машината.	6
3. Прилага мострените възможности на машината при проектирането на десена. Изобразява плетката в графичен вид.	15
4. Разработва композиция на повтора. Описва последователността на процесите при проектиране на десена.	10
5. Показва знания по чужд език.	3
6. Посочва подходящи методи за изпитвания на материалите и на готовото изделие.	5
7. Показва знания по икономически и трудово-правни въпроси.	3
8. Описва правилата за безопасна работа и изискванията за здравословни условия на труд.	4
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 5: Проектиране на релефен десен за горно дамско облекло, изработено на кръглоплетачна машина с голям диаметър

План-тезис:

- Текстилни материали и свойствата им, подходящи за осъществяване на десена;
- Устройство, изисквания и конструктивни особености на машината. Мостриращи възможности на машината;
- Подходяща плетка за изпълнение на десена – свойства и графично изображение;
- Проектиране на десена;
- Методи за изпитване на текстилните материали, подходящи за десена;
- Суровини и материали в плетачното производство, описани на чужд език по избор;
- Методи на мениджмънт;
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Проектирайте пресова ластична плетка, подходяща за горно дамско облекло – жилетка или блузон.

Дидактически материали: Схема на кръглоплетачна машина, мрежна хартия, цветни моливи и гума.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5:	Максимален брой точки
1. Познава текстилните материали и технологичните им свойства, и прави избор за конкретното изделие.	4
2. Описва устройството и действието на машината.	6
3. Прилага мострените възможности на машината при проектирането на десена. Изобразява плетката в графичен вид.	15
4. Разработва композиция на повтора. Описва последователността на процесите при проектиране на десена.	10
5. Показва знания по чужд език.	3
6. Посочва подходящи методи за изпитвания на материалите и на готовото изделие.	5
7. Показва знания по икономически и трудово-правни въпроси.	3
8. Описва правилата за безопасна работа и изискванията за здравословни условия на труд.	4
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 6: Проектиране на релефен десен за горно мъжко облекло, изработено на кръглоплетачна машина с голям диаметър

План-тезис:

- Текстилни материали и свойствата им, подходящи за осъществяване на десена;
- Устройство, изисквания и конструктивни особености на машината. Мостриращи възможности на машината;
- Подходяща плетка за изпълнение на десена – свойства и графично изображение;
- Проектиране на десена;
- Методи за изпитване на текстилните материали, подходящи за десена;
- Суровини и материали в плетачното производство, описани на чужд език по избор;
- Нормиране на труда;
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Проектирайте гладка и пресова ластична плетка, подходяща за горно мъжко облекло.

Дидактически материали: Схема на кръглоплетачна машина, мрежна хартия, цветни моливи и гума.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6:	Максимален брой точки
1. Познава текстилните материали и технологичните им свойства, и прави избор за конкретното изделие.	4
2. Описва устройството и действието на машината.	6
3. Прилага мострените възможности на машината при проектирането на десена. Изобразява плетката в графичен вид.	15
4. Разработва композиция на повтора. Описва последователността на процесите при проектиране на десена.	10
5. Показва знания по чужд език.	3
6. Посочва подходящи методи за изпитвания на материалите и на готовото изделие.	5
7. Показва знания по икономически и трудово-правни въпроси.	3
8. Описва правилата за безопасна работа и изискванията за здравословни условия на труд.	4
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 7: Проектиране на релефен десен за галантерийно изделие, изработено на хекел-машина

План-тезис:

- Текстилни материали и свойствата им, подходящи за осъществяване на десена;
- Устройство, изисквания и конструктивни особености на машината. Мостриращи възможности на машината;
- Подходяща плетка за изпълнение на десена – свойства и графично изображение;
- Проектиране на десена;
- Методи за изпитване на текстилните материали, подходящи за десена;
- Суровини и материали в плетачното производство, описани на чужд език по избор;
- Структура на работната заплата;
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Проектирайте надлъжна еднолицева единична плетка, подходяща за бельо.

Дидактически материали: Схема на хекел-машина, мрежна хартия, цветни моливи и гума.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7:	Максимален брой точки
1. Познава текстилните материали и технологичните им свойства, и прави избор за конкретното изделие.	4
2. Описва устройството и действието на машината.	6
3. Прилага мострените възможности на машината при проектирането на десена. Изобразява плетката в графичен вид.	15
4. Разработва композиция на повтора. Описва последователността на процесите при проектиране на десена.	10
5. Показва знания по чужд език.	3
6. Посочва подходящи методи за изпитвания на материалите и на готовото изделие.	5
7. Показва знания по икономически и трудово-правни въпроси.	3
8. Описва правилата за безопасна работа и изискванията за здравословни условия на труд.	4
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 8: Проектиране на цветно-релефен десен за горно детско облекло, изработено на кръглоплетачна машина с голям диаметър

План-тезис:

- Текстилни материали и свойствата им, подходящи за осъществяване на десена;
- Устройство, изисквания и конструктивни особености на машината. Мостриращи възможности на машината;
- Подходяща плетка за изпълнение на десена – свойства и графично изображение;
- Проектиране на десена;
- Методи за изпитване на текстилните материали, подходящи за десена;
- Суровини и материали в плетачното производство, описани на чужд език по избор;
- Нормиране на труда;
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Предложете вариант на технологична карта за плетене на площно изделие.

Дидактически материали: Схема на кръглоплетачна машина, мрежна хартия, цветни моливи и гума.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8:	Максимален брой точки
1. Познава текстилните материали и технологичните им свойства, и прави избор за конкретното изделие.	4
2. Описва устройството и действието на машината.	6
3. Прилага мострените възможности на машината при проектирането на десена. Изобразява плетката в графичен вид.	15
4. Разработва композиция на повтора. Описва последователността на процесите при проектиране на десена.	10
5. Показва знания по чужд език.	3
6. Посочва подходящи методи за изпитвания на материалите и на готовото изделие.	5
7. Показва знания по икономически и трудово-правни въпроси.	3
8. Описва правилата за безопасна работа и изискванията за здравословни условия на труд.	4
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 9: Проектиране на цветно-релефен десен за горно дамско облекло, изработено на кръглоплетачна машина с голям диаметър

План-тезис:

- Текстилни материали и свойствата им, подходящи за осъществяване на десена;
- Устройство, изисквания и конструктивни особености на машината. Мостриращи възможности на машината;
- Подходяща плетка за изпълнение на десена – свойства и графично изображение;
- Проектиране на десена;
- Методи за изпитване на текстилните материали, подходящи за десена;
- Суровини и материали в плетачното производство, описани на чужд език по избор;
- Структура на работната заплата;
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Назовете видовете мотиви за плетива и изобразете графично някой от тях.

Дидактически материали: Схема на кръглоплетачна машина, мрежна хартия, цветни моливи и гума.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9:	Максимален брой точки
1. Познава текстилните материали и технологичните им свойства, и прави избор за конкретното изделие.	4
2. Описва устройството и действието на машината.	6
3. Прилага мострените възможности на машината при проектирането на десена. Изобразява плетката в графичен вид.	15
4. Разработва композиция на повтора. Описва последователността на процесите при проектиране на десена.	10
5. Показва знания по чужд език.	3
6. Посочва подходящи методи на изпитвания на материалите и на готовото изделие.	5
7. Показва знания по икономически и трудово-правни въпроси.	3
8. Описва правилата за безопасна работа и изискванията за здравословни условия на труд.	4
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 10: Проектиране на цветен десен за галантерийно изделие, изработено на хекел-машина

- **План-тезис:**
- Текстилни материали и свойствата им, подходящи за осъществяване на десена;
- Устройство, изисквания и конструктивни особености на машината. Мостриращи възможности на машината;
- Подходяща плетка за изпълнение на десена – свойства и графично изображение;
- Проектиране на десена;
- Методи за изпитване на текстилните материали, подходящи за десена;
- Суровини и материали в плетачното производство, описани на чужд език по избор;
- Цени и ценообразуване;
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Предложете вариант на технологична карта за плетене на площно изделие.

Дидактически материали: Схема на хекел-машина, мрежна хартия, цветни моливи и гума.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10:	Максимален брой точки
1. Познава текстилните материали и технологичните им свойства, и прави избор за конкретното изделие.	4
2. Описва устройството и действието на машината.	6
3. Прилага мострените възможности на машината при проектирането на десена. Изобразява плетката в графичен вид.	15
4. Разработва композиция на повтора. Описва последователността на процесите при проектиране на десена.	10
5. Показва знания по чужд език.	3
6. Посочва подходящи методи за изпитвания на материалите и на готовото изделие.	5
7. Показва знания по икономически и трудово-правни въпроси.	3
8. Описва правилата за безопасна работа и изискванията за здравословни условия на труд.	4
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 11: Проектиране на цветен десен, изплетен на плоскоплетачна машина „Рашел” за интериор (завеси)

План-тезис:

- Текстилни материали и свойствата им, подходящи за осъществяване на десена;
- Устройство, изисквания и конструктивни особености на машината. Мостриращи възможности на машината;
- Подходяща плетка за изпълнение на десена – свойства и графично изображение;
- Проектиране на десена;
- Методи за изпитване на текстилните материали, подходящи за десена;
- Суровини и материали в плетачното производство, описани на чужд език по избор;
- Качество на продукцията;
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Проектирайте надлъжна еднолицева мрежеста и вътъчна плетка, подходяща за пердета.

Дидактически материали: Схема на машина „Рашел”, мрежна хартия, цветни моливи и гума.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 11:	Максимален брой точки
1. Познава текстилните материали и технологичните им свойства, и прави избор за конкретното изделие.	4
2. Описва устройството и действието на машината.	6
3. Прилага мострените възможности на машината при проектирането на десена. Изобразява плетката в графичен вид.	15
4. Разработва композиция на повтора. Описва последователността на процесите при проектиране на десена.	10
5. Показва знания по чужд език.	3
6. Посочва подходящи методи на изпитвания на материалите и на готовото изделие.	5
7. Показва знания по икономически и трудово-правни въпроси.	3
8. Описва правилата за безопасна работа и изискванията за здравословни условия на труд.	4
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 12: Проектиране на детски чорапни изделия, изработени на едноцилиндров чорапен автомат

План-тезис:

- Текстилни материали и свойствата им, подходящи за осъществяване на десен;
- Устройство, изисквания и конструктивни особености на машината. Мостриращи възможности на машината;
- Подходяща плетка за изпълнение на десена – свойства и графично изображение;
- Проектиране на десена;
- Методи за изпитване на текстилните материали, подходящи за десена;
- Суровини и материали в плетачното производство, описани на чужд език по избор;
- Качество на продукцията;
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Назовете и опишете някой от бримкообразуващите елементи на едноцилиндров чорапен автомат.

Дидактически материали: Схема на едноцилиндров чорапен автомат, устройство и конструктивни особености, мрежна хартия, цветни моливи и гума.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 12:	Максимален брой точки
1. Познава текстилните материали и технологичните им свойства, и прави избор за конкретното изделие.	4
2. Описва устройството и действието на машината.	6
3. Прилага мострените възможности на машината при проектирането на десена. Изобразява плетката в графичен вид.	15
4. Разработва композиция на повтора. Описва последователността на процесите при проектиране на десена.	10
5. Показва знания по чужд език.	3
6. Посочва подходящи методи за изпитвания на материалите и на готовото изделие.	5
7. Показва знания по икономически и трудово-правни въпроси.	3
8. Описва правилата за безопасна работа и изискванията за здравословни условия на труд.	4
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 13: Проектиране на мъжки чорапни изделия, изработени на двуцилиндров чорапен автомат

План-тезис:

- Текстилни материали и свойствата им, подходящи за осъществяване на десена;
- Устройство, изисквания и конструктивни особености на машината. Мостриращи възможности на машината;
- Подходяща плетка за изпълнение на десена – свойства и графично изображение;
- Проектиране на десена;
- Методи за изпитване на текстилните материали, подходящи за десена;
- Суровини и материали в плетачното производство, описани на чужд език по избор;
- Закон за търсенето и закон за предлагането;
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Назовете и опишете някои от бримкообразуващите елементи на двуцилиндровия чорапен автомат.

Дидактически материали: Схема на двуцилиндров чорапен автомат, мрежна хартия, цветни моливи и гума.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 13:	Максимален брой точки
1. Познава текстилните материали и технологичните им свойства, и прави избор за конкретното изделие.	4
2. Описва устройството и действието на машината.	6
3. Прилага мострените възможности на машината при проектирането на десена. Изобразява плетката в графичен вид.	15
4. Разработва композиция на повтора. Описва последователността на процесите при проектиране на десена.	10
5. Показва знания по чужд език.	3
6. Посочва подходящи методи за изпитвания на материалите и на готовото изделие.	5
7. Показва знания по икономически и трудово-правни въпроси.	3
8. Описва правилата за безопасна работа и изискванията за здравословни условия на труд.	4
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 14: Проектиране на цветнопечатан десен за горно детско спално бельо

План-тезис:

- Текстилни материали и свойствата им, подходящи за осъществяване на десена;
- Композиция на десена – основни понятия и последователност при изграждане на композицията;
- Подходяща плетка за изпълнение на десена – свойства, приложение и графично изображение;
- Описание, възможности и последователност при проектиране на десен;
- Суровини и материали в плетачното производство, описани чужд език по избор;
- Организация на производствения процес;
- Изпитване на текстилните суровини;
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Конкретизирайте етапите на художественото оформление на плетивата чрез печатане.

Дидактически материали: Схема на плоскопечатна машина (машина за филмов печат с плоски шаблони).

Критерии за оценяване на изпитна тема № 14:	Максимален брой точки
1. Познава текстилните материали, техните свойства и приложението им.	5
2. Описва машините и процесите в багрено и печатането, и процесът на реализиране на идейния проект – рапортиране на създадената рисунка, и цветоотделяне на оригинала от рапортния проект.	10
3. Познава видовете повтори и начина на печатането им. Избира подходящия начин за печатане на даден десен.	10
4. Обяснява свойствата и приложенията на плетките. Описва композиционното построение на повтора според теория на композицията.	10
5. Изброява подходящите видове текстилни изпитвания.	3
6. Показва знания по чужд език.	5
7. Познава организацията на производствения процес.	3
8. Описва правилата за безопасна работа и изискванията за здравословни условия на труд.	4
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 15: Проектиране на цветнопечатан десен за ежедневно дамско облекло

План-тезис:

- Текстилни материали и свойствата им, подходящи за осъществяване на десена;
- Композиция на десена – основни понятия и последователност при изграждане на композицията;
- Подходяща плетка за изпълнение на десена – свойства, приложение и графично изображение;
- Описание, възможности и последователност при проектиране на десен;
- Суровини и материали, описани на чужд език по избор;
- Методи на мениджмънт;
- Изпитване на текстилните суровини;
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Направете избор на метод за изработване на плетен плат за ежедневно дамско облекло. Обосновайте избора си.

Дидактически материали: Схеми и мостри на плетени платове.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 15:	Максимален брой точки
1. Познава текстилните материали, техните свойства и приложението им.	5
2. Описва машините и процесите в багрено и печатането, и процесът на реализиране на идейния проект – рапортиране на създадената рисунка, и цветоотделяне на оригинала от рапортния проект.	10
3. Познава видовете повтори и начина на печатането им. Избира подходящия начин за печатане на даден десен.	10
4. Обяснява свойствата и приложенията на плетките. Описва композиционното построение на повторения според теорията на композицията.	10
5. Изброява подходящите видове текстилни изпитвания.	3
6. Показва знания по чужд език.	5
7. Познава организацията на производствения процес.	3
8. Описва правилата за безопасна работа и изискванията за здравословни условия на труд.	4
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 16: Проектиране на цветнопечатан десен за мъжка пижама

План-тезис:

- Текстилни материали и свойствата им, подходящи за осъществяване на десена;
- Композиция на десена – основни понятия и последователност при изграждане на композицията;
- Подходяща плетка за изпълнение на десена – свойства, приложение и графично изображение;
- Описание, възможности и последователност при проектиране на десен;
- Суровини и материали, описани на чужд език по избор;
- Съвременни подходи на управление;
- Изпитване на текстилни суровини;
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Сравнете особеностите на различните видове композиции за печатни десени.

Дидактически материали: Схеми на различни видове композиции.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 16:	Максимален брой точки
1. Познава текстилните материали, техните свойства и приложението им.	5
2. Описва машините и процесите в багрено и печатането, и процесът на реализиране на идейния проект – рапортиране на създадената рисунка, и цветоотделяне на оригинала от рапортния проект.	10
3. Познава видовете повтори и начина на печатането им. Избира подходящия начин за печатане на даден десен.	10
4. Обяснява свойствата и приложенията на плетките. Описва композиционното построение на повтора според теорията на композицията.	10
5. Изброява подходящите видове текстилни изпитвания.	3
6. Показва знания по чужд език.	5
7. Познава организацията на производствения процес.	3
8. Описва правилата за безопасна работа и изискванията за здравословни условия на труд.	4
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 17: Проектиране на цветно-печатан десен за изделие – допълнение към облеклото (шапки, шалове)

План-тезис:

- Текстилни материали и свойствата им, подходящи за осъществяване на десена;
- Композиция на десена – основни понятия и последователност при изграждане на композицията;
- Подходяща плетка за изпълнение на десена – свойства, приложение и графично изображение;
- Описание, възможности и последователност при проектиране на десен;
- Суровини и материали, описани на чужд език по избор;
- Качество на продукцията;
- Изпитване на текстилните суровини;
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Конкретизирайте етапите на художествено оформление на плетивата чрез печатане.

Дидактически материали: Схема на плоскопечатна машина.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 17:	Максимален брой точки
1. Познава текстилните материали, техните свойства и приложението им.	5
2. Описва машините и процесите в багрено и печатането, и процесът на реализиране на идейния проект – рапортиране на създадената рисунка, и цветоотделяне на оригинала от рапортния проект.	10
3. Познава видовете повтори и начина на печатането им. Избира подходящия начин за печатане на даден десен.	10
4. Обяснява свойствата и приложенията на плетките. Описва композиционното построение на повтора според теория на композицията.	10
5. Изброява подходящите видове текстилни изпитвания.	3
6. Показва знания по чужд език.	5
7. Познава организацията на производствения процес.	3
8. Описва правилата за безопасна работа и изискванията за здравословни условия на труд.	4
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 18: Проектиране на печатан десен за детско спално бельо

План-тезис:

- Текстилни материали и свойствата им, подходящи за осъществяване на десена;
- Композиция на десена – основни понятия и последователност при изграждане на композицията;
- Подходяща плетка за изпълнение на десена – свойства, приложение и графично изображение;
- Описание, възможности и последователност при проектиране на десен;
- Суровини и материали, описани на чужд език по избор;
- Методи на мениджмънт;
- Изпитване на текстилните суровини;
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Конкретизирайте етапите на художествено оформление на плетивата чрез печатане.

Дидактически материали: Схема на плоскопечатна машина.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 18:	Максимален брой точки
1. Познава текстилните материали, техните свойства и приложението им.	5
2. Описва машините и процесите в багрено и печатането, и процесът на реализиране на идейния проект – рапортиране на създадената рисунка и цветоотделяне на оригинала от рапортния проект.	10
3. Познава видовете повтори и начина на печатането им. Избира подходящия начин за печатане на даден десен.	10
4. Обяснява свойствата и приложенията на плетките. Описва композиционното построение на повтората според теорията на композицията.	10
5. Изброява подходящите видове текстилни изпитвания.	3
6. Показва знания по чужд език.	5
7. Познава организацията на производствения процес.	3
8. Описва правилата за безопасна работа и изискванията за здравословни условия на труд.	4
9. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

2. Критерии за оценяване

Комисията по оценяване на изпита по теорията на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира конкретният брой присъдени точки.

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания

Чрез държавния изпит по практика на професията и специалността се проверяват и оценяват професионалните умения и компетентности на обучаваните, отговарящи на трета степен на професионална квалификация.

Изпитът по практика на професията и специалността се състои в десениране на плетено площно изделие по зададена тема.

Индивидуалното изпитно задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване имената на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, краен срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните практически задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/обучаващата институция. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с един повече от броя на явяващите се в деня на изпита. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си практическо задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

2. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално практическо задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, разработва показатели по критериите, определени в таблицата.

Пример:

№	КРИТЕРИИ	ПОКАЗАТЕЛИ	Макси- мален брой точки	Те- жест
1.	Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда. <i>Забележка: Този критерий няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2).</i>	1.1. Избира и използва правилно лични предпазни средства; 1.2. Разпознава опасни ситуации, които биха могли да възникнат в процеса на работа и реагира по по подходящ начин; 1.3. Съобразява дейността си с изискванията за опазване на околната среда.		да/не
2.	Ефективна организация на работното място.	2.1. Подготвя и поддържа работното място; 2.2. Спазва технологичната и трудовата дисциплина;	5 5	10

3.	<i>Разчитане, подбор и ползване на технологичната документация, необходима при подготовката и проектирането на десена.</i>	<i>3.1. Проявява съобразителност при избора на параметрите на бъдещата композиция;</i> <i>3.2. Подбира необходимата справочна литература.</i>	10 5	15
4.	<i>Изработване и презентирание на проекта.</i>	<i>4.1. Спазва изискванията за реализиране на композицията на десена;</i> <i>4.2. Описва машините и процесите, използвани при багрнето и печатането;</i> <i>4.3. Презентира и защитава убедително изделието.</i>	10 15 10	35
Общ брой точки			60	

Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя. Те са в съответствие с посочените в Държавното образователно изискване за придобиване квалификация по професията **Десенатор на текстил**.

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Максималният брой точки за всяка изпитна тема или за всяко изпитно задание е 60. Неправилният отговор се оценява с 0 точки. Непълният отговор се оценява с част от точките за верен и пълен отговор.

Преминаването от точки в цифрова оценка съгласно чл. 7, ал. 4 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване се извършва по следната формула:

Цифрова оценка = общият брой точки от всички критерии : 10

Получената цифрова оценка се изчислява с точност до 0,01.

Оценяването на писмените работи от държавния изпит по теория е в съответствие с чл. 46 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

Изпълнението на практическото задание от държавния изпит по практика се оценява в съответствие с чл. 48 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Хараламбус, А. Проектиране на плетива. Техника, 2001.
2. Атанасов, И. и кол. Процеси и машини в плетачното производство – част I. Техника, 1992.
3. Венкова, М. Текстилно материалознание. Техника, 1988.
4. Минленкова, А. Здравословни и безопасни условия на труд. Нови знания, 2001.
5. Митова, Б. Изпитване на текстилните материали. Техника, 1991.

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. Стефка Кондева – Професионална гимназия по текстил и облекло „Добри Желязков”,
гр. Сливен
2. Бистра Топалова – Професионална гимназия по текстил и облекло „Добри Желязков”,
гр. Сливен
3. Иван Господинов – Професионална гимназия по текстил и облекло „Добри Желязков”,
гр. Сливен

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

а) Примерен изпитен билет

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

по професията 542010 Десенатор на текстил

специалността 5420102 Проектиране и десениране на плетени плоски изделия

Изпитен билет №.....

Изпитна тема:

(изписва се точното наименование на темата)

План-тезис:

.....

.....

Приложна задача:
.....

Описание на дидактическите материали:.....

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия) (подпис)

Директор/Ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/обучаващата институция)

б) Примерно индивидуално практическо задание

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

по професията 542010 Десенатор на текстил

специалността 5420102 Проектиране и десениране на плетени площни изделия

Индивидуално практическо задание №.....

На ученика/обучавания

(трите имена на ученика/обучавания)

отклас/курс,

начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:.....

1. Да се

(вписва се темата на изпитното задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

.....
.....
.....

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:

(име, фамилия)

(подпис)

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/Ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия)

(подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)